

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2021 р.

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА (ПЛЕНЕР)

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

Київ – 2021

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕР)

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180	
Курс	1	
Семестр	2	-
Кількість змістовних модулів	1	-
Обсяг кредитів	6	-
Тривалість (у тижнях)	4	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Навчальна практика (пленер) проводиться на базі:

1. Інститут мистецтв;
2. парки та сквери м. Києва;
3. Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»;
4. Національний заповідник «Софія Київська»;
5. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕР)

Мета практики – набуття теоретичних знань та розвиток практичних навичок з дисциплін блоку формування фахових компетенцій, стимулювати творчу активність та ініціативу студентів.

Завдання практики:

- ознайомити з методами та прийомами олійного живопису;
- навчити студентів практичним навичкам роботи на відкритому просторі, передачі світло-повітряного середовища;
- розвиток просторової орієнтації, цілісного сприйняття природи з урахуванням загального тонового і колірної стану.
- сприяти формуванню навичок художнього відбору, вміння з різноманіття вибрати найголовніше, композиційно мислити;
- підготувати студентів до самостійної роботи, вміння самому ставити цілі і завдання і реалізовувати їх.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: знання предметної області і розуміння специфіки професії; усвідомлення рівних можливостей з гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; здатність бути критичним та самокритичним.
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень;

		здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі візуального мистецтва та художньої творчості.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.
	ЗК 7	Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; готовність до самостійної розробки та реалізації авторських проєктів у галузі художньої діяльності; здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей в організації та виконанні оригінальних творчих проєктів у складі групи.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самовираження у галузі: станкового живопису, вільної, друкованої та комп'ютерної графіки, художньої кераміки, текстилю.
	ФК 6	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ (ПЛЕНЕР)

У результаті проходження практики студент повинен:

- вміти працювати на відкритому просторі, здійснювати збір матеріалу для майбутніх робіт, виконувати закінчені пленерні роботи, працювати різними матеріалами і техніками.
- знати методи ведення роботи в процесі написання художнього твору;

- пізнати техніку й технологію роботи олійними фарбами;
- знати історію становлення і розвитку пленерного мистецтва.

виконати:

- серію натюрмортів в пейзажі (вид зверху; квіти; з відображення у дзеркалі).
- натюрморт м'якими графічними матеріалами;
- підготувати звітну документацію.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організувати самостійне навчання і працю.
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 6	Здатність до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів візуального мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 13	Здатність розвивати в собі задатки керівника у співпраці з членами творчого колективу, спрямовувати діяльність команди на виконання поставлених завдань, досягнення задуму та мети мистецького проекту.
ПРН 14	Готовність реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, спираючись на передовий досвід вітчизняних і зарубіжних митців, здатність застосовувати набуті теоретичні та практичні знання і навички.
ПРН 15	Володіння фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, здатність відповідати за результати своєї праці.
ПРН 17	Здатність взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕР)

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Художньо-творча робота практиканта	
1. Установча конференція	2
2. Натюрморт в пейзажі	20
3. Натюрморт в пейзажі (вид зверху)	20
4. Рисунок натюрморту в пейзажі м'якими матеріалами	18
5. Натюрморт з фруктами та живими квітами	20
6. Натюрморт з бузком	18
7. Білий натюрморт на передачу нюансів кольору	28
8. Етюди пейзажів та їх елементів (дерев, кущів, квітів)	16
9. Натюрморт в пейзажі з відображенням у дзеркалі	36

10. Звітна конференція	2
Разом	180
Усього	180

6. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

6.1. Особливості організації і проведення практики

Етап 1. Ознайомлення з технікою олійного живопису

1. Установча конференція (2 год.)

Ознайомлення з вимогами, програмою практики, особливостями техніки безпеки під час позааудиторної роботи, з вимогами до практиканта та задачами, які мають бути вирішені під час проходження практики. Перелік завдань для виконання практики. Ознайомлення з системою розрахунку рейтингових балів. Ознайомлення з особливостями роботи на великих та малих форматах, з правилами застосування різних художніх матеріалів. Ознайомлення з місцем і часом проведення.

2. Натюрморт в пейзажі (20 год.)

Розмір: 50x60 см.

Матеріали: полотно або картон, олія.

Кількість: 1 шт.

Знайомство з технікою олійного живопису. Зображення тематичного натюрморту на просторовому тлі при сонячному освітленні. Передача колірного і тонового контрасту, пошук основних колірних мас.

До особливостей сонячного освітлення слід віднести чітко виражену холодність власних і падаючих тіней, завдяки відбитому кольору неба. Разом з тим, уважно придивившись, ми відзначимо, що ці ділянки зображення позбавлені однорідності холодного забарвлення: в них неодмінно простежуються теплі рефлекси від навколишніх предметів. Розбір таких відтінків-сплесків, що виникають в результаті складного впливу на забарвлення предмета освітлення і рефлексів від оточення, що створюють особливу, притаманну лише живопису на повітрі легкість, прозорість, і становить одну з головних завдань живопису на пленері.

Умови роботи на пленері відмінні від умов занять в майстерні. Звичне кімнатне освітлення, при якому натура має більш-менш постійне освітлення, поступається місцем абсолютно новим, незвичайних умов.

У майстерні, як правило, освітлення одностороннє, на повітрі світло розсіяне, що створює активну світлову середу, де колір збагачується масою живих і рухомих рефлексів. В результаті великої кількості світла тіньові частини предметів і падаючі тіні сприймаються також колірно і прозоро, що додає особливу привабливість. Крім того, різноманітні стани освітлення – сонячний, похмурий, вечірній – створюють надзвичайно багаті можливості для вивчення колірних відносин та колориту.

3. Натюрморт в пейзажі (вид зверху) (20 год.)

Розмір: 50x60 см.

Матеріали: полотно або картон, олія.

Кількість: 1 шт.

Натюрморт в тіні, вид зверху.

Живопис на відкритому повітрі пов'язаний зі станом погоди і часом дня, коли пишеться натюрморт. Залежно від цих умов змінюється і колористичний лад етюдів. У сонячний день, як вже писалося, живопис контрастний, з різкими тінями, в похмурий день або в тіні, навпаки, форма предметів стає пом'якшеною, світлотінь м'якою, розсіяною, колір насиченим.

Особливістю постановки в тіні або в похмурий день, коли сонце закрите хмарами, є те, що загальний колірний тон набуває холоднуватий сріблястий відтінок, який залежить головним чином від забарвлення неба і навколишніх предметів. Зокрема, якщо натюрморт поставлений в тіні зелені кущів, він приймає на себе два визначальні весь колірний лад натюрморту відтінку: колір неба і колір зелені.

4. Рисунок натюрморту в пейзажі м'якими матеріалами (18 год.)

Розмір: А1.

Матеріали: вугілля, сангіна, соус, папір.

Кількість: 1 шт.

Обговорюється послідовність виконання роботи. Компонування в листі. Конструктивний зв'язок окремих частин і деталей. Пропорції. Постановка предметів на площину. Моделювання світлотінію і тоном. Деталі. Фактура. Узагальнення. Завершеність.

Робота м'якими матеріалами дає можливість легше узагальнити рисунок, виділити головне і досить швидко домогтися гарного результату. Широка лінія, проведена вугіллям, оксамитовість сепії, прийоми розтушовок і штриха, передають нескінченне різноманіття глибоких відтінків і дають неповторну якість фактури.

5. Натюрморт з фруктами та живими квітами (20 год.)

Розмір: 50x60 см.

Матеріали: полотно або картон, олія.

Кількість: 1 шт.

Подібні постановки цікаві, насамперед, багатством складних рефлексів, що їх віддзеркалюють предмети на відкритому повітрі; звичайна біла тканина виявляє тоді захоплююче розмаїття відтінків. Вартим уваги моментом у розвитку натюрморту є звернення до народних, етнічних мотивів. В епоху масового виробництва предметів щоденного вжитку виробники народних майстрів – полив'яні глеки, вишиті рушники, розписні тарелі, куманці тощо зберігають спокусливе багатство та індивідуальну неповторність кольорового декору і обрисів. Якщо квіти, чайний посуд та кераміка набули у вітчизняному натюрморті широкого використання, то традиційні композиції з овочів та фруктів – явище менш розповсюджене. Значна частина

представлених творів є якісними зразками реалістичного натюрморту, виконаного у вільній живописній манері.

Завданням студентів є правдиве живописне зображення фруктів та квітів на пленері. Робота на свіжому повітрі провокує студентів до формування вмінь передавати настрій зображуваного натюрморту, світлотінь, колір.

Послідовність виконання:

- 1) композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині аркуша;
- 2) лінійно-конструктивне вирішення форми з урахуванням їх пропорцій, руху і просторового розташування;
- 3) визначення загального колірної тону; передача загальних великих тонових і колірних відносин, пропорційних натурі;
- 4) моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні і їх живописна проробка з урахуванням повітряної перспективи;
- 5) узагальнюючий етап роботи; виявлення головного і другорядного в колірній гармонії роботи; підпорядкування всіх частин зображення цілому.

6. Натюрморт з бузком (18 год.)

Розмір: 50x60 см.

Матеріали: полотно або картон, олія.

Кількість: 1 шт.

Завдання студентів передати характер зображених квітів, основні маси. Прослідкувати та відтворити гру світло-тіні та тепло-холодних відтінків. Написання квітів допоможе краще опанувати техніку олійного живопису.

7. Білий натюрморт на передачу нюансів кольору (28 год.)

Розмір: 60x80 см.

Матеріали: полотно, олія.

Кількість: 1 шт.

Виконання даного завдання ознайомить студентів з написанням предметів в зближених відтінках при сонячному освітленні. Натюрморт з глянцевиими білими предметами (чайник, ваза, чашка та ін.) закріпить вміння зображувати гляцеві предмети, одночасно з цим ускладненням буде те, що натюрморт представлений в обмеженій кольоровій гаммі (відтінки білого) при сонячному мінливому освітленні. Необхідно звернути увагу на рефлeksi, передачу тепло-холодності та загальний колорит роботи.

8. Етюди пейзажів та їх елементів (дерев, кущів, квітів) (16 год.)

Розмір: 30x40 см.

Матеріали: полотно або картон, олія.

Кількість: 2 шт.

Етюди нескладних мотивів пейзажу. Визначення пропорційного співвідношення мас: земля-небо, вибір формату, передача простору, тональних співвідношень.

Треба зрозуміти, що в живописі назва кольору далеко не визначає характер його відтінку. На палітрі всього п'ять-шість зелених фарб, а в naturі безліч відтінків зеленого, кожне дерево, кожен кущ мають свій особливий відтінок. Крім того, колір освітлення, повітряне середовище, всілякі кольорові рефлекси – від неба, від сусідніх предметів, від землі – надають листю кожен раз особливого відтінку.

Зелена маса крони зверху несе на собі рефлекси кольору неба. Тіні бувають теплішими, якщо освітлена частина має холодний зеленувато-сріблястий відтінок. Листя, просвічене променем сонця, буквально «горить». Блакитне повітря пом'якшує всі відтінки. Яскраво-зелені і жовті фарби палітри є різкими і далекими від кольору рослинності, яким ми його бачимо в навколишньому середовищі. Яскравими, а тим більше незмішаними фарбами зловживати не можна. Треба шукати суміші більш тонкі і м'які за кольором. Але і більше двох-трьох фарб, не рахуючи білил, змішувати не слід, бо вийде брудний відтінок, далекий від чистих тонів naturі. Рецептів сумішей дати не можна, так як в природі все вкрай мінливо. Необхідно, щоб з самого початку ви вчилися працювати на палітрі, робити на ній суміші різних фарб в пошуках належного відтінку, вчилися б читати в naturі з яких фарб можна скласти даний колір. Дуже помітна різниця по кольору між віддаленими і близькими до предметами, так як глибина простору і повітря впливають на колір.

9. Натюрморт в пейзажі з відображенням у дзеркалі (36 год.)

Розмір: 60x80 см.

Матеріали: полотно, олія.

Кількість: 1 шт.

Складність полягає не лише в природних рефлексах але й у відображенні натюрморту в дзеркалі. При постановці в декількох дзеркалах перед студентами постає завдання в декілька разів складніше, адже натюрморт відображається та захоплює інші частини пейзажу. Це буде цікавим досвідом при зображенні натюрморту на пленері.

10. Звітна конференція (перегляд) (2 год.)

Навчальна практика завершується підсумковим переглядом, обговоренням і оцінкою практичних робіт, виконаних за програмою курсу відбором малюнків, ескізів для методичного фонду та звітної виставки.

Проведення практики спрямовано на ознайомлення студентів з технікою олійного живопису. Пленерна практика спрямована на отримання професійних знань та набуття практичних навичок, формування базових компетентностей, необхідних студентам в їх майбутній професійній діяльності в якості художника.

6.2. Завдання для самостійної роботи для студентів-практикантів

Самостійно студенти-практиканти здійснюють пошукові композиційні ескізи до завдань №6 «Білий натюрморт на передачу нюансів кольору» та №8

«Натюрморт в пейзажі з відображенням у дзеркалі». Головна мета самостійного опрацювання - навчитися визначати пропорційні співвідношення та композиційне розташування предметів в форматі з урахуванням роботи на пленері. По завершенню самостійного опрацювання даних завдань керівник практики обирає найбільш вдалу замальовку та етюд для подальшої реалізації творчої роботи.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики ***Студенти зобов'язані:***

- під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із програмою та змістом навчальної практики (пленер), умовами її проведення, вимогами до звітності та оцінювання її результатів;
- своєчасно приходити на базу практики та працювати над завданнями;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- представити виконані роботи на перегляді;

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету **та від бази практики**

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення студентів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Контроль за своєчасним прибуттям студентів до бази практики та її відвідуванням, виконанням студентами програми практики та індивідуального завдання, строків її проведення;
- Забезпечення якісного проходження практики відповідно до затвердженої програми;
- Надання художньо-творчої допомоги студентам під час виконання завдань практики, проведення консультацій щодо ведення роботи;
- Участь в установчій та звітній конференціях;
- Участь у комісії із відбору студентських робіт на виставку; оцінювання результатів проходження практики.

7. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Натюрморт в пейзажі	Етюд	10	1	10
2.	Натюрморт в пейзажі (вид зверху)	Етюд	10	1	10
3.	Рисунок натюрморту в пейзажі м'якими матеріалами	Завершена робота	10	1	10
4.	Натюрморт з фруктами та живими квітами	Етюд	10	1	10
5.	Натюрморт з бузком	Етюд	10	1	10
6.	Білий натюрморт на передачу нюансів кольору	Завершена робота	15	1	15
7.	Етюди пейзажів та їх елементів (дерев, кущів, квітів)	Етюди	5	2	10
8.	Натюрморт в пейзажі з відображенням у дзеркалі	Завершена робота	25	1	25
Максимальна кількість балів					10
Коефіцієнт визначення успішності					1,0
Підсумковий рейтинговий бал					100

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять виконані графічні та живописні роботи та демонстрація їх на загальному перегляді.

Робота студента оцінюватиметься за такими параметрами:

1. кількість завдань виконана в повному обсязі;
2. рівень виконання завдань;
3. якість відвідування та ставлення студента до практики;
4. своєчасне звітування за виконану роботу.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Студент має виконати якісно та в повному обсязі всі роботи визначені програмою навчальної практики (пленер).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. У 2 семестрі семестровий контроль з навчальної практики (пленеру) проводиться у формі підсумкового

модульного контролю (заліку), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом практики, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента за підписом керівника.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі, виявлення здатності: творчо застосовувати набуті знання та вміння з фаху; відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі та на високому рівні; продемонстровану ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом.	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять незначні помилки при написанні олійним живописом; в цілому роботи виглядають добре, але не досконало.	Дуже добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки (не досконало передана світло-тінь і тепло-холодність на пленері; володіння технікою та прийомами графіки й олійного живопису на середньому рівні); продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики..	Добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; студент в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із певною кількістю недоліків; студент не в змозі самостійно проаналізувати та виправити допущені ним помилки в процесі виконання роботи; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.	Задовільно
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; студент виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; студент не в змозі самостійно виправити помилки на які було вказано викладачем; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики не відповідальне.	Достатньо
Ставиться, якщо: студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; завдання практики були виконані не в повному обсязі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; студент не виявив старанності у процесі виконання завдань практики; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.	Незадовільно з можливістю повторного складання
Ставиться, якщо: завдання навчальної практики не виконані; пропускались заняття без поважної причини.	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Волков Н. Цвет в живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/cvet-zhivopisi/1.htm>
2. Грегори Н. Живопись маслом / Н. Грегори [Посібник]. – М.: Изд. Центр «Кристина-новыйвек», 2005. – 51 (Наявний в електронному репозиторії Університету за посиланням: <http://elib.kubg.edu.ua/1139/>)
3. Жабинский В. Рисунок: Учебное пособие / В.Жабинский, А. Винтова. – М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. – 256 с.
4. Жердзицький В. Особливості художнього сприйняття живопису/ Жердзицький В. // Дизайн-освіта. – Х.: ХДАДМ, 2008. – 168 с.
5. Ковалев В. Золотое сечение в живописи/Ф. Ковалев. – К.: Выща школа, 1989. – 144 с.
6. Панксенов Г.И. Живопись. Форма, цвет, изображение: учебное пособие для студентов худ. учебных заведений / Г.И.Панксенов, – 2-е узд., стер. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 144 с. – [40] с. цв. ил.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
7. Прокофьев Н.И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов: учеб. Пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. «Изобразительное искусство» / Н.И. Прокофьев. – М.: Гуманитар. Изд. центр ВЛАДОС, 2010. – 158 с.: ил., табл. – (Учебное пособие для вузов). (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).

8. Сандомирский С. Начала теории живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: http://samlib.ru/s/sandomirskij_s/nachala-teorii-zhivopisi.shtml
9. Смит С. Полный курс рисунка и живописи/С. Смит, П. Монахен. – М.: ДжИ Фабби Эдишинз, 2007. – 34 с., ил.
10. Сокольникова Н. М. Основы живописи. – М.: «Московские учебники», 1998. – 80 с.
11. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / Уклад. Е.В.Белкіна, О.І.Конопко. – К. : Київський ун-т імені Бориса Грінченка. 2010. – 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 15-ти примірниках).